

Stadhuis Almelo
Haven Zuidzijde 30
7607 EW ALMELO

Bijdrage namens Twente Board aan Beeldvormend Beraad Almelo over XL Businesspark 2

Dinsdag 7 januari 2025, 19.30 – 22.30 uur

Geachte aanwezigen,

Als ondernemersvertegenwoordiger in Twente Board bedank ik u voor de gelegenheid om u hier kort toe te spreken. Een voorspoedige ontwikkeling van XL Businesspark 2 is van groot belang voor Almelo én Twente en een voorwaarde voor het realiseren van onze visie voor 2050. Bovendien past de ontwikkeling van XL Businesspark 2 in de rol die het Rijk aan Twente toebedeelt als 1 van de 4 hotspots voor de hightech maakindustrie¹.

In Twente Board werken overheid, ondernemers en onderwijsinstellingen samen aan het versterken van de sociaal-economische structuur van Twente. We richten ons op bereikbaarheid, vestigingsklimaat en het behouden en aantrekken van talent en we stimuleren daarbij vooral de innovatieve en hoogtechnologische clusters in Twente. Bijvoorbeeld met het nationaal versterkingsplan voor de microchipsector waarvoor recent 72 miljoen Euro aan onze regio is toegekend². Daar gaan toeleverende bedrijven aan ASML van profiteren, waarvan er veel in Twente en in Almelo zitten. Die bedrijven gaan groeien en hebben fysieke ruimte nodig, passend bij het profiel van XL Businesspark 2.

Daarnaast werkt het Rijk aan haar programma ruimte voor economie³. Daar wordt gekeken naar de schaarse ruimte die Nederland heeft en welke regio's ruimte kunnen bieden, passend bij hun profiel. Samen met de Provincie Overijssel formuleren we daarvoor onze ambities, waarbij XL Businesspark 2 een belangrijke rol heeft.

Stilstand is achteruitgang en dat geldt zeker voor Twente. Om te voorkomen dat onze voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, cultuur en recreatie langzamerhand verschrompelen moeten we een stap vooruit zetten en ons inwonertal laten groeien. We kunnen niet alleen onze hand ophouden in Den Haag maar moeten zelf zorgen voor ons aandeel in de woningbouwopgave van Nederland. Met de Regionale Ontwikkelings Strategie hebben de Twentse gemeenten en de drie grote steden in het bijzonder daar een goede strategie op ontwikkeld.

Maar voor een groeiend inwonertal is ook nieuwe werkgelegenheid nodig en die kan inmiddels bijna nergens meer gehuisvest worden. Daarom is het XL Businesspark 2 nodig.

Al in de jaren '90 werd in het Lansinkberaad door de samenwerkende Twentse gemeenten en de Provincie Overijssel besloten het huidige XL Businesspark bij Almelo te ontwikkelen, bedoeld voor grootschalige bedrijven met een ruimtebehoefte van meer dan 2 hectare. Als locatie werd gekozen voor een goed bereikbare en landschappelijk relatief laagwaardige locatie, letterlijk op de kruising van het Twentekanaal met de A35.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/06/08/samenwerken-aan-een-hightech-maakindustrie-van-wereldniveau>

² <https://twenteboard.nl/nl/artikelen/5455/twente-kan-aan-de-slag-met-opleiden-extra-talent-voor-microchipsector/>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/09/25/kamerbrief-voortgang-programma-ruimte-voor-economie>

Het XL Businesspark werd hoogwaardig ingezet, met een veeleisend beeldkwaliteitsplan, uniforme inrichting en een contractueel vastgelegd parkmanagement. En nu het park zijn voltooiing nadert wordt deze kwaliteit ook steeds meer zichtbaar.

Er is veel commentaar op de grootschalige panden en de laagwaardige werkgelegenheid, maar we moeten ons daarbij realiseren dat logistiek en industrie in de eerste twee decennia van deze eeuw de grootste beloftes waren voor het creëren van nieuwe werkgelegenheid. Na een moeizame en zelfs zorgwekkende start is mede dankzij de inbreng van betrokken ondernemers het park uiteindelijk ontwikkeld tot waar het voor bedoeld was: grootschalige industrie en logistiek.

Doordat de ontwikkeling van XL Businesspark langer heeft geduurd dan oorspronkelijk de bedoeling was, kwam de gewenste nieuwe werkgelegenheid ook pas later tot stand. De arbeidsmarkt is ondertussen zodanig veranderd dat een deel van deze werkgelegenheid door arbeidsmigranten wordt ingevuld. Dat is geen onverdeeld positief resultaat, maar kan niet alleen aan de op het park gevestigde bedrijven worden toegeschreven.

Wat wel uitermate positief is aan het XL Businesspark, is de regionale aard van het overgrote deel van de gevestigde bedrijven, naast natuurlijk de positieve grondexploitatie en de blijvende inkomsten voor de gemeente Almelo uit leges en belastingen. Bleckmann is van oorsprong een Twents bedrijf en Timberland streek al 30 jaar geleden neer in Enschede. Waar de roots van Bolk liggen hoeft ik u niet uit te leggen. Succesvolle webshops als Kees Smit en Elektramet zijn op XL Park gevestigd. Maar ook lokale parels uit de maakindustrie als Cannondale, Eurol, Vivochem, Tecnotion en Buiting. Minder zichtbaar maar zeker zo belangrijk zijn bedrijven als VDL-ETG en Ten Cate uit Nijverdal, die hun productie of logistiek hebben gehuisvest op XL Park, waardoor verdere groei op hun thuisbasis mogelijk is.

Almelo is vanuit een penibele positie na de teloorgang van de textielindustrie uitgegroeid tot een netto werkgever voor de wijde omtrek. Almelo kent unieke industriële clusters die onmisbaar zijn voor het paradepaardje van de Nederlandse hightech, maar ook voor de nucleaire energievoorziening van de westerse wereld. En ook deze clusters maken direct of indirect gebruik van de ruimte die het XL Businesspark biedt.

In Twente wordt hard gewerkt aan het opbouwen van nieuwe industrieën, veelal in nauwe samenwerking met de Universiteit Twente. Het pas geopende NX Filtration in Hengelo is daar een voorbeeld van en er zit meer in de pijplijn. Deze nieuwe bedrijvigheid, samen met de gestaag groeiende bestaande bedrijvigheid, biedt de werkgelegenheid die hoort bij de woningbouwambitie waarmee we de vershraling van onze voorzieningen kunnen tegengaan. Maar deze bedrijvigheid moet wel ergens gehuisvest worden en voor grootschalige bedrijvigheid kan dat in Twente alleen als XL Businesspark 2 wordt gerealiseerd.

Almelo mag trots zijn op het succes wat het XL Businesspark uiteindelijk is geworden. De kritiek op de buitenkant gaat voorbij aan het werkelijke karakter en de werkelijke waarde van de gevestigde bedrijven. XL Businesspark 2 wordt niet meer van hetzelfde, alleen al omdat we inmiddels 20-25 jaar verder zijn. Een voorspoedige ontwikkeling van het XL Businesspark 2 is een voorwaarde voor het realiseren van de visie van Almelo op haar eigen toekomst, én van de visie van Twente Board op 2050.

Twente Board wenst de Raad een goede beeld- en besluitvorming toe en hoopt daarnaast op participatie door meer, zo mogelijk alle, Twentse gemeenten.

Bedankt voor uw aandacht.

Namens Ank Bijleveld-Schouten
Voorzitter Twente Board

André Pluimers